

KULTUURIMINISTEERIUM

MULGIMAA
KULTUURIPROGRAMM
2010 - 2013

TALLINN 2010

Mulgimaa kultuuriprogramm

2010 – 2013

Sissejuhatus

1	Mulgimaa ajalooline taust.....	4
1.1	Hetkeolukorra lühikirjeldus ja koostöö.....	5
2	Kultuuriprogrammi üldised eesmärgid, oodatav mõju ja mõõdetavad tulemused	7
2.1	Programmi üldised eesmärgid	7
2.2	Programmi oodatav mõju	7
2.3	Programmi mõõdetavad tulemused	7
3	Kultuuriprogrammi valdkonnad.....	8
3.1	Pärimuskultuur	8
3.2	Pärimuspõhine uuslooming.....	10
3.3	Keel ja haridus	10
3.4	Teadus- ja arendustegevus	11
3.5	Meedia ja mainekujundus	12
4	Programmi rahastamine ja juhtimine	13
4.1	Rahastamine	13
4.2	Juhtimine ja kontroll	13
4.3	Rakendam	

Sissejuhatus

„Mulgimaa kultuuriprogramm 2010-2013“ põhineb endisel riiklikul programmil „Lõunaeesti keel ja kultuur 2005-2009“. Kuigi läbi selle programmi alustati Mulgimaal mitmete oluliste ettevõtmistega, toimus enamik lõunaeesti keele säilitamise ja arendamisega seotud tegevusi siiski ajaloolisel Võru- ja Setumaal. Kogukondade ettepanekul ja kultuuriministeriumi toel otsustati uueks programmiperioodiks luua senise lõunaeesti programmi asemele eraldi kaks kultuuriprogrammi: "Mulgimaa kultuuriprogramm 2010-2013" ja "Vana Võrumaa kultuuriprogramm 2010-2013".

Eelpool nimetatud kultuuriprogrammide sisu väljatöötamiseks kutsus kultuuriminister kokku vastavad komisjonid, kuhu kuulusid kogukondade, muuseumide, omavalitsuste ja mitmete institutsioonide eksperdid ning esindajad.

(vt. lisa 1: „Komisjoni koosseis“)

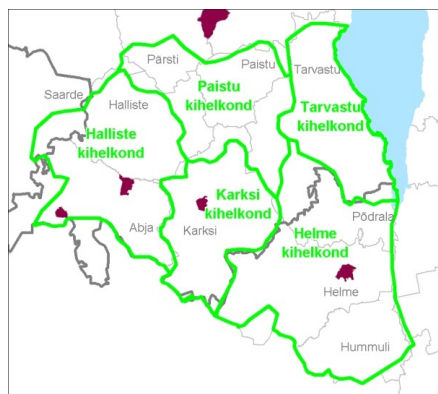
17. oktoobril 2003. aastal võeti UNESCO-s vastu vaimse kultuuripärandi kaitse konventsioon, mille peamiseks põhjuseks oli kultuuripärandi kaitseks vajalike meetmete ning vahendite puudumine. Eesti Vabariigi Valitsuse poolt kiideti heaks ühinemine UNESCO vaimse ja suulise kultuuripärandi kaitse konventsiooniga.

Konventsiooni kohaselt loetakse vaimseteks kultuuriväärtusteks põliselanikkonna erinevaid tavasid, rituaale, suulisi traditsioonide väljendusvorme, esituskunste, käsitöökunsti, looduse ja universumiga seotud tavasid jne, mis on kestnud vähemalt kaks inim põlve (üheks põlveks loetakse perioodi 25-30 aastat). Mulgi kultuuriprogramm toetab UNESCO vaimse kultuuripärandi kaitse konventsiooni eesmärkide täitmist.

Programm hõlmab alljärgnevaid Mulgimaa territooriumil asuvaid omavalitsusi:

Viljandimaa – Abja-, Halliste-, Karksi-, Paistu-, Tarvastu- ja Pärsti vald ning Mõisaküla linn.

Valgamaal – Helme-, Hummuli- ja Põdrala vald ning Tõrva linn.

1 Mulgimaa ajalooline taust

Mulgimaa põhituumiku moodustavad Halliste, Karksi, Helme, Paistu ja Tarvastu kihelkonnad ning mõningane osa Viljandi ja Saarde kihelkondadest. Mulgimaa ajaloolis-kultuuriline piirkond on välja kasvanud Sakala muinasmaakonna lõunaosast ja asub tänaste Viljandi, Valga ja Pärnu maakonna territooriumil.

Mulgimaa tõusis majanduslikult jõuka ja kultuuriliselt aktiivse regioonina jõuliselt esile 19. sajandi keskpaiku ning jõukuse taga oli eelkõige linakasvatus.

Jõukuse kasv ning materiaalse ressursi kogunemine avaldas kaasajastavat mõju ka Mulgimaa välisilmele – 19. sajandi II poolel ilmub suitsutarede kõrvale uue nähtusena mulgi häärber, millest sai uusaegse mulgi kultuuri tähtsamaid sümboleid. Koos uute hoonete kerkimisega hakkas muutuma ka elukorraldus – siiani peremehe ja tema perega ühtedes ruumides koos elanud teenijarahvas eraldus, taluella hakkas lisanduma üha rohkem linlikku elementi jne.

Vaatamata Mulgimaa tormilisele majanduslikule arengule 19. sajandi lõpul ja 20. sajandi algul, jäi mulk paradoksaalsel kombel ise väga konservatiivseks ja alalhoidlikuks ning kõige enam avaldub see materiaalse kultuuri valdkonnas, eelkõige aga rahvarõivaste juures.

Lisaks majanduslikele ja etnograafilistele eripäradele peab välja tooma ka kindlasti Mulgi kihelkondade olulise osa Eesti ärkamisaja sündmustes. Paistu kihelkonnaga on seotud nii palvekirjade liikumise kui ka Aleksandrikooli idee. Samuti peab esile tõstma Mulgimaa teiste piirkondade kultuurilist aktiivsust.

Omariikluse perioodil kujutas Mulgimaa endast arenenud põllumajanduse ja aktiivse kultuurielu regiooni. Põllumajanduses iseloomustas mulgi kihelkondi eelkõige suurem suurtalude osakaal, põllumaa suurem osakaal talumaade hulgas ning uuema põllumajandustehnika kiirem kasutuselevõtt. Samas tõi maa kontsentreerumine suurtaludesse kaasa ka omajagu sotsiaalseid probleeme. Rahva kultuuritegevus avaldus eelkõige aktiivses seltsiliikumises.

1940. aastal alanud Nõukogude okupatsioon ja Teine maailmasõda tõid Mulgimaale kaasa selle, et aastasadu kujunenud identiteet sai raskesti korvatavaid lööke. Kuigi Sakalamaa lõunakihelkonnad jäid ka pärast talude kaotamist ja küüditamisi Eestimaa üheks arenenumaks põllumajanduspiirkonnaks, ei saavutanud nad siiski enam taolist rolli, nagu oli seda olnud mulgi talude ajastul.

Lõuna- Viljandimaa on olnud mulkide kodupaigaks, keda on iseloomustanud mulgi keele oskus, mille õppimisele ning arendamisele on viimastel aastatel järjest suuremat

tähelepanu hakatud pöörama. Mulke on iseloomustanud ka visa kinnihoidmine oma põlistest traditsioonidest ja elukommetest. Samas on ajaloolist mulgi elukorraldust iseloomustanud tugev pere, abielu, lapsed ja austus ja armastus ligimese vastu.

1.1 Hetkeolukorra lühikirjeldus ja koostöö

Mulgimaal tegutseb ametlikult 3 organisatsiooni, mille põhikirjas on põhitegevuseks mulgi kultuuri ja keele säilitamine, uurimine ja arendamine. Need on MTÜ Mulgi Kultuuri Instituut (MKI), MTÜ Mulkide selts ja MTÜ Mulgi Elu Edendamise Keskselts.

MKI on igapäevaselt tegutsev, ühe põhikohaga töötajaga tegutsev mittetulundusühing, mille osanikud/liikmed on 11 valda. Organisatsioon tegeleb mulgi kultuuri arendamisega üle Mulgimaa, püüdes võrdselt jagada tegevusi ja sündmusi igasse valda. Teeb koostööd omavalitsuste, nende allasutuste (rahvamajad, haridusasutused, seltsid) ja teiste organisatsioonidega. Järjepidevalt on Mulgimaa omavalitsused tegutsenud iseseisvalt oma kultuuriasutustes vastava tegevusega, aeg-ajalt kaasates ka MKI-d. Viimastel aastatel on kõigis üheteistkümnes Mulgimaa omavalitsuses korraldatud iseseisvalt, ilma MKI initsiatiivita või juhtimiseta mulgi kultuuri ja keelt tutvustavaid või arendavaid sündmusi, laagreid, õppepäevi. Välja on kujunenud mitmed traditsioonilised sündmused: Mulke Suvekuul, Mulgi Konverents, Mulgimaa laste folklooripäev, erinevad pärimuskultuuri laagrid, õpitoad ja keeleringid. MKI annab välja mulgikeelset ajalehte „Üitsainus Mulgimaa”, koostab mulgi-eesti praktilist sõnastikku. Tegeletakse erinevate teavitusprojektidega Mulgimaa ajaloo, rahvariiete ja mulgi keele tutvustamiseks ja arendamiseks. Loomisel on Mulgi Külustuskeskus Sooglemäe tallu, Taageperas, Helme vallas.

MTÜ Mulkide Selts (asutatud 1934 aastal, taasavati 1989.a) on jätkanud traditsioone, mis pärinevad esimesest iseseisvusajast, andes üle aasta välja Mulkide Almanak'i ning üllitanud ka mitmeid teisi väljaandeid.

Mulkide Selts koondab ka väljaspool Mulgimaad tegutsevaid mulke. Täna moodustavad mulkide seltsi järgmised piirkonnad: Viljandi kogukond, Tartu kogukond, Pärnu kogukond ja Mulkide Selts Tallinnas. Lisaks tegutseb Mulkide selts aastast 1977 Kanadas.

MTÜ Mulgimaa Elu Edendamise Keskus (MEEK) põhikirjaliseks tegevuseks on just Mulgimaa arendamine ja edendamine.

Suurimad vajadused on mulgi kultuurilugu ja keelt tundvate igapäevaselt tegutsevate töötajate/õpetajate/juhendajate, ning teaduslike töötajate järele. Piirkondadevahelised kontaktid on head, info liigub ja koostööd tehakse üha rohkem. Uute organisatsioonide järele (mille põhikirjaliseks põhitegevuseks on mulgi kultuur) vajadus puudub. Oleks vaja moodustada nõ. MULGI SÕPRADE SELTS, mis võiks toetada organisatsioone, kes tegelevad mulgi kultuuri arendamisega.

TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia saab toetada ja on toetanud ajaloolise Mulgimaa arengut eelkõige õppe- ja teadustöö teemade sidumisega paikkonna vajadustest lähtuvalt. Senise koostöö olulisema tegevusena võib välja tuua rahvusliku käsitöö osakonna EASi regionaalsete kolledžite projekti raames rahastatud projekti Viljandimaa käsitööklatri väljaarendamine. Selle raames kaardistati 2008. aastal Viljandimaa meeskäsitöölised ja koostati nende kohta andmebaas. Tulevikuplaanides on rahvusliku käsitöö eriala ja MKI vahelise koostööna välja töötada mulgi käsitöömapid põhikoolide jaoks.

2008. aastal avatud Eesti Pärimusmuusika Keskus on küll asutatud eesmärgiga toetada laiemalt kogu eesti rahvamuusikat, kuid selles tegevuses pööratakse erilist tähelepanu piirkondlikele eripäradele. Eesti Pärimusmuusika Keskus peab enda eesmärgiks muuta kohalik pärimus taas inimeste elu loomulikuks osaks, tugevdada paikkondlikku vaimset isikupära, kasvatada rahvuslikku eneseväärikust ja usaldust esivanemate vaimse pärandi vastu.

Mulgimaal rahvakultuuri valdkonnas tegutsevate ühenduste pilt on rikas ja mitmekesine. Igal aastal luuakse uusi kollektiive, mittetulundusühinguid, seltsinguid jms. Samas vajaksid eraldi tähelepanu, innustamist ja toetust just noored ja nendele suunatud kogukondlik tegevus ning meeste käsitööga seotud organisatsioonid.

Kultuuriministeeriumi poolt on 2007. aastal asutatud „Rahvakultuuri valdkondlik andmekogu“, mille haldamise eest vastutab Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskus, kes vastavalt vajadusele andmeid pidevalt uuendab ja täiendab.

2 Kultuuriprogrammi üldised eesmärgid, oodatav mõju ja mõõdetavad tulemused

2.1 Programmi üldised eesmärgid

Mulgimaa kultuuriprogramm 2010-2013 (edaspidi *programm*) üldeesmärgiks on väärtustada ja taaselustada Mulgimaale omast elulaadi, tavasid ja kombeid, oskusi ning keelelist eripära, mis on erinevatele inimrühmadele nende igapäevaelu ja identiteedi osana omased ja olulised.

Programmi abil soovitakse kaasa aidata vaimse kultuuripärandi taastumisele ja säilimisele ning püsimisele elavas kasutuses. Oluline on noorte sidumine esivanemate keele ja kultuuripärandiga ning kohalikus kultuuris osalejate ringi laiendamine, aga ka sellele kaasa aitavate tegevuste toetamine väljaspool Mulgimaad. Kultuuriprogrammi üldeesmärgi täitmine tagatakse valdkondlikult toetatavate tegevuste kaudu.

Mulgi programm on loogiliseks jätkuks Kultuuriministeeriumi poolt varasemalt väljatöötatud ja positiivset mõju omavatele Setu-, Kihnu-, Saarte- ja Peipsiveere kultuuriprogrammidele.

2.2 Programmi oodatav mõju

Mulgimaa on tugeva identiteediga piirkond ning selle elanikud tunnevad ennast paikkondlike vaimsete väärtuste ja eripära säilitajate ning edasikandjatena. On loodud tingimused mulgi keele ja kultuuripärandi uurimisele, kasutamisele ja arendamisele.

2.3 Programmi mõõdetavad tulemused

- esitatud ja rahastatud projektide arv ning nendega kaasatud inimeste arv;
- pärimuskultuuril põhinevate sündmuste ja neil osalejate arv;
- kultuuri- ja kodulooliste uuringute arv;
- trükiste ja audiovisuaalsete digitaalväljaannete arv ning tiraaž;
- pärimuskultuuri säilitavate ning harrastavate isikute ja kollektiivide arv;
- autorite ja loojate arv;
- mulgi keele, kultuuri- ja koduloo tundide arv;
- mulgi keelt ja kultuuri käsitlevate õppematerjalide arv ja tiraaž;
- uurimisvaldkondade hulk;

- teaduslike uurimuste, artiklite ja väljaannete arv;
- ajalehe „Üitsainus Mulgimaa“ ilmumissagedus, tiraaž ja lugejaskond;
- programmi abil rahastatud tegevuste kajastuste arv meedias.

3 Kultuuriprogrammi valdkonnad

3.1 Pärimuskultuur

Pärimuskultuuri mõiste käesolevas programmis tugineb UNESCO vaimse kultuuripärandi kaitse konventsioonile ning on samasisuline seal kasutatava vaimse kultuuripärandi mõistega, milleks on tavad, esitus- ja väljendusvormid, teadmised, oskused ja nendega seotud tööriistad, esemed, artefaktid ja kultuuriruumid, mida kogukonnad, rühmad ja mõnel juhul üksikisikud tunnustavad oma kultuuripärandi osana. Vaimset kultuuripärandit, mida antakse edasi põlvkonnalt põlvkonnale, loovad kogukonnad ja rühmad pidevalt uuesti, mõjutatuna oma keskkonnast, loodusest ja ajaloost.

Vaimne kultuuripärand väljendub järgmistes valdkondades:

- suulised traditsioonid ja väljendusvormid, kaasa arvatud keel kui vaimse kultuuripärandi vahend;
- esituskunstid;
- kogukondlik tegevus, rituaalid ja pidulikud sündmused;
- looduse ja universumiga seotud teadmised ja tavad;
- traditsioonilised käsitööoskused.

Toetatavad tegevused:

- kultuuri- ja koduloo ning mulgi keele uurimise korraldamine ja uurimistöö tulemuste avaldamine;
- traditsioonilise rõivastuse, toidukultuuri, arhitektuuri, rahvaluule, rahvamuusika, rahvatantsu, rahvakommete jm uurimine;
- andmebaaside loomine erinevates mäluasutustes asuvatest mulgi pärimuskultuuri kogudest;
- pärimuskultuuri jäädvustavate ja tutvustavate trükiste, helikandjate, audiovisuaalsete materjalide väljaandmine ja veebilehtede ning näituste koostamine;

- pärimuskultuuril põhinevate sündmuste korraldamine (rahvakalendri tähtpäevad, mulgi folklooripäevad jm);
- pärimuskultuurialaste õpikodade, ümarlaudade, foorumite, õppepäevade ja õppereiside korraldamine;
- hääbuvate oskuste edasiandmine;
- rahvalaulikute, pillimeeste, käsitöömeistrite ja folkloorirühmade tegevuse toetamine;
- andmete kogumine esitamiseks eesti vaimse kultuuripärandi nimistusse;
- juhendajate õpetamine.

Oodatavad tulemused:

- pärimuskultuuril põhinevad näitused, püsiekspositsioonid ning publikatsioonid põhinevad uurimistööl;
- elavneb kogukonna pärimusalane tegevus;
- on paremini õpitud tundma paikkonna ajalugu;
- on loodud tingimused elektroonilise andmebaasi valmimiseks mulgi pärimuskultuuri kogudest;
- toimivad kogukonna elu koordineerivad ühendused;
- seltsielu aktiivsuse kasv;
- täieneb vaimse kultuuripärandi nimistu Mulgi vaimse pärandi kohta;
- pärimuskultuuriga tegelemine on populaarne ning noored tunnevad end oma keele ja kultuuri kandjatena;
- seltside ja neis osalejate arv on suurenenud;
- toimuvad mitmesugused vaimse ja ainelise kultuuripärandiga seotud kursused, seminarid ümarlauad, õppepäevad ja –reisid ning laagrid erinevatele vanusegruppidele;
- toimub juhendajate täiendkoolitus;
- nii vaimse kui ainelise kultuuripärandiga seotud traditsioonid on elujõulised ja on saanud igapäevaelu koostisosaks;
- pärimuskultuuri jäädvustavate ja tutvustavate trükiste, helikandjate ning audiovisuaalsete materjalide väljaandmine ja veebilehtede koostamine.

3.2 Pärimuspõhine uuslooming

Pärimuspõhine uuslooming käesoleva programmi mõistes on mulgi pärimuse loov rakendamine, traditsiooni ning uuenduslikkuse ühtsus. Siia kuuluvad väga erinevad kultuurinähtused ja -protsessid pärimuspõhistest kultuurisündmustest ja folkloorirühmade tegevusest kuni professionaalse kultuurini, pärimuskultuuri nüüdisaegsest tõlgendamisest kuni pärimuspõhise autoriloominguni.

Toetatavad tegevused:

- mulgi keeles kirjandusteoste väljaandmine;
- mulgi pärimusel põhineva heliloomingu väljaandmine;
- mulgi pärimusel põhinevate kunstiteoste loomine ja esitlemine;
- mulgi pärimusel põhinevate tantsu-, draama- ja muusikalavastuste loomine;
- mulgi põlisel käsitööl põhinevate esemete loomine.

Oodatavad tulemused:

- mulgi keeles ilmuvad kirjandusteosed ja audiovisuaalsed väljaanded;
- toimuvad kunstinäitused, tantsu-, muusika- ja teatriprojektid;
- luuakse mulgi põlisel käsitööl põhinevaid uusi esemeid.

3.3 Keel ja haridus

Et säilitada mulgi pärimuslik kultuuri- ja keelekeskkond ning õpetada Mulgimaale omast kultuuri, on vaja koolitada igas vanuses inimesi. Koolituses tuleb lähtuda võimalikult täpselt pärimuskultuurist, selle järjepidevatest kandjatest ning edasiandmise traditsioonilistest viisidest.

Toetatavad tegevused:

- Mulgi keele, kultuuri- ja koduloo õpetamine lasteaias, koolis ja kursustel;
- õpetajate ja juhendajate täiendkoolituse korraldamine mulgi keele ja kultuuri alal;
- ainekavade väljatöötamine ning õppevahendite (nt koduloo erineva raskusastmega variandid, aabits, lugemik koos töövihikute ning õpetaja abimaterjaliga) koostamine ja väljaandmine;

- mulgi keele sõnastike ja keeleõppe aluste väljatöötamine, kooliprogrammiväliste kultuuri ja keelega seotud huviringide, ürituste, õppereiside ja mõõduvõtmiste korraldamine;
- pärimuskultuuri alaste õppematerjalide koostamine ja väljaandmine;
- keelekümbluslaagrite korraldamine.

Oodatavad tulemused:

- lasteaedades õpetatakse kodulugu;
- koolides õpetatakse mulgi keelt ja kultuurilugu, valikuliselt õpetatakse ka muid aineid mulgi keeles;
- valminud on vajalikud õppevahendid: kodulooõpik, aabits, lugemik, töövihikud, õpetaja abimaterjalid, mulgi keele seletav sõnastik ning grammatika alused;
- toimuvad keelekümbluslaagrid ning kooliprogrammi välised mulgi kultuuri ja -keelega seotud huviringid, sündmused, ekskursioonid ja konkursid;
- toimub õpetajate täiendkoolitus;
- suureneb mulgi keeles kõnelejate arv kodudes ja avalikus elus.

3.4 Teadus- ja arendustegevus

Keele ja kultuuri säilitamiseks ning arendamiseks efektiivsete võimaluste leidmine eeldab probleemi teaduslikku käsitlemist, mis vajab omakorda uuringute abil saadud objektiivset informatsiooni. Teadusuuringute projekte teostatakse koostöös teadusasutustega keskendudes pärimuskultuuriga seonduvale.

Toetatavad tegevused:

- muuseumide ja teiste teadusasutuste uuringute läbiviimine, tulemuste avaldamine ja populariseerimine;
- keele-, kultuuri- ja ajaloomaterjalide kogumine, talletamine, süstematiseerimine, analüüsimine ja avaldamine;
- uurijate koolitamine ja enesetäiendamine (nt stipendiumid, õppereisid).

Oodatavad tulemused:

- luuakse andmebaasid uurimistööde allikmaterjalist;

- toimuvad teadusuuringud ajaloo, kultuuri ja keele alal, ilmuvad vastavad väljaanded;
- laieneb mulgi kultuuri uurijate ja tundjate ring, teadusuuringute tulemusi kasutatakse nii kohalikus kultuuriruumis kui ka rahvusvaheliselt.

3.5 Meedia ja mainekujundus

Meediakanalite kaudu saab hoida ja arendada rahvuslikku identiteeti, kujundada suhtumisi ja keelekasutust. Sama oluline on tutvustada Mulgimaale ainuomast traditsioonilist elu väljaspool Mulgimaad, toetades nii filmide kui tele- ja raadiosaadete tootmist ning mitmesuguste infotrukiste publitseerimist.

Toetatavad tegevused:

- ajalehe „Üitsainus Mulgimaa“ väljaandmine;
- Mulgimaa elu kajastamine üleriiklikus kirjutavas pressis (nt erileheküljed, erinumbrid);
- mulgikeelsed- ja ainelised tele- ning raadiosaated;
- mulgikeelsete trükiste ja muude infokandjate väljaandmine;
- mulgi kultuuri tutvustavate eesti- ja võõrkeelsete trükiste tõlkimine ja väljaandmine;
- mulgi-aineliste filmide loomine;
- Mulgimaa ning mulgi kultuuri tutvustamine Eesti teistes piirkondades ja välismaal.

Oodatavad tulemused:

- ilmub ajaleht „Üitsainus Mulgimaa“ mis kajastab Mulgimaa sündmusi ja probleeme;
- meedias ilmuvad Mulgimaad kajastavad artiklid, edastatakse mulgikeelseid ja teemalisi raadio- ja telesaateid;
- suureneb üldine teadlikkus Mulgi kultuurist;
- Mulgimaa ning mulgi kultuuri tutvustatakse Eesti teistes piirkondades ja välismaal ning suureneb kultuuriturismi osakaal.

4 Programmi rahastamine ja juhtimine

4.1 Rahastamine

Programmi rahastatakse riigieelarvest Kultuuriministeeriumi kaudu ning rakendatakse aastatel 2010–2013. Programmi nõukogul on õigus valdkondadevaheline jaotus igal eelarveaastal üle vaadata ja seda vajadusel muuta.

Programmi eelarve orienteeruv jaotus valdkondade vahel:

- vaimne kultuuripärand ca 35 %
- pärimuspõhine uuslooming ca 15 %
- keel ja haridus ca 20 %
- teadus- ja arendustegevus ca 10 %
- meedia ja mainekujundus ca 20 %

4.2 Juhtimine ja kontroll

Programmi täitmise eest vastutab Kultuuriministeeriumi kultuuriväärtuste osakond, kes hindab iga aasta lõpus programmi tulemuslikkust vastavalt dokumendis toodud mõõdetavatele tulemustele ja annab kultuuriministrile aru programmis esitatud eesmärkide saavutamisest ning teeb vajadusel ettepanekuid programmi täiendamiseks, muutmiseks või lõpetamiseks.

Programmi elluviimist koordineerib Kultuuriministeeriumi juurde moodustatud programmi nõukogu, kuhu kuuluvad esindajad järgmistest institutsioonidest:

- Kultuuriministeerium;
- Mulgi Kultuuri Instituut;
- Muuseumid;
- Omavalitsused ja omavalitsusliidud;
- Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskus;
- TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia;
- Eesti Pärimusmuusika Keskus;
- kogukonna esindaja (d).

Programmi nõukogu ülesanded:

- üks kord aastas avaliku konkursi väljakuulutamise programmi eesmärkidega seotud projektide saamiseks. Võimalusel kuulutatakse välja lisa- ja erikonkursse;
- vajadusel programmi eelarve orienteeruva valdkondadevahelise jaotuse kinnitamine;
- projektide rahastamise ettepanekute tegemine kultuuriministrile programmi eelarve raames;
- vajadusel projektide algatamine ning neile täitjate leidmiseks konkursside korraldamine;
- aastaaruandluse koostamine.

Programmi nõukogu võib vajadusel kaasata ekspertidena teadlasi ja pärimuskultuuris osalejaid, kes nõustavad nõukogu sisulistes küsimustes.

Programmi nõukogul on protokollilise otsuse (kaasaarvatud e-hääletus) alusel erandkorras õigus võtta vastu taotlusi konkursiväliselt.

4.3 Rakendamine

Programmi igapäevast tööd korraldab Kultuuriministeeriumi kultuuriväärtuste osakond. Programmi eesmärkidega seotud projektide saamiseks kuulutab Kultuuriministeerium ja programmi nõukogu üks kord aastas välja avaliku konkursi.

Toetuse taotlejate sihtgrupiks on:

- riigiasutused;
- kohalikud omavalitsused ja nende allasutused;
- äri- ja mittetulundusühingud;
- avalik-õiguslikud juriidilised isikud;
- sihtasutused;
- füüsilisest isikust ettevõtjad

tingimusel, et nende projekt on suunatud Mulgimaa omapära, kultuuritraditsioonide, tavade ja kommete, käsitööoskuste ning ka keelelise eripära väärtustamisele.

Taotlused tuleb esitada vastaval taotlusvormil, mis on kinnitatud kultuuriministri käskkirjaga. Taotlusvorm koos kohustuslike lisadokumentidega peab olema esitatud ettenähtud tähtajaks Kultuuriministeeriumile.

Programmi nõukogu hindab esitatud taotlusi ning teeb kultuuriministrile projektide rahastamise ettepanekud programmi eelarve raames. Toetuse eraldamise lõppsumma kinnitatakse kultuuriministri käskkirjaga. Peale toetuse eraldamise otsust sõlmitakse taotleja esindaja ja Kultuuriministeeriumi vahel leping, kus määratletakse toetuse ülekanndamise ja kasutamise aeg ning muud tingimused.

Toetuse saaja on vastutav projekti elluviimise eest vastavalt toetuslepingus ja selle lisades sätestatud tingimustele. Projekti teostamise aruanne tuleb esitada vastaval vormil, mis on kinnitatud kultuuriministri käskkirjaga. Kultuuriministeerium kontrollib järjepidevalt toetuse sihipärast kasutamist.

Kulud, mille hüvitamist saab taotleda:

kulud, mis on vajalikud otseselt projekti elluviimiseks, sh:

- töövahendite, materjalide, pillide, rahvariiete, ehete jms soetamine;
- laste- ja noortelaagrite, ning -kursuste ja teaduslike välitööde toitlustuskulud;
- transpordikulud;
- auhinnad;
- projekti halduskulud võivad moodustada maksimaalselt 7% projekti kogumaksumusest (sellest on lubatud katta taotleja kommunaal-, side-, transpordikulu, kulutused bürootarvetele ja projektijuhtimisega seotud töötasud);
- käibemaks juhul, kui taotleja ei ole käibemaksukohuslane;
- töötasu + sotsiaalmaks, tulumaks, töötuskindlustusmaks, pensionikindlustus;
- EL struktuurifondidest finantseeritavate projektide omaosaluse kandmine.

Kulud peavad kajastuma toetuse saaja maksedokumentides ja raamatupidamises ning olema identifitseeritavad ja kontrollitavad.

Kulud, mille hüvitamist ei saa taotleda:

- toitlustuskulud, v.a laste- ja noortelaagrite ning -kursuste ja teaduslike välitööde puhul;
- organisatsioonide liikmemaksud;
- esinduskulud ja kingitused;
- erisoodustusmaks;
- maamaks;
- trahvid, kohtukulud, viivised;
- käibemaks juhul, kui taotleja on käibemaksukohuslane;
- muud projekti elluviimise seisukohast põhjendamatud ja ebaolulised kulud.